

Doorstroomtoets

Begrijpend lezen – deel 1

Geschikt voor de Doorstroomtoets van Cito, IEP
en andere toetsen

groep 8

Van boek tot beeldscherm: een compleet aanbod

Extra oefenmateriaal en uitlegvideo's

In dit Oefenboek kun je per pagina of aantal pagina's een QR-code scannen. Je ziet dan een online overzicht met de vragen van die pagina of pagina's. Per vraag vind je extra ondersteuning, zoals een uitlegvideo. Dit maakt het oefenaanbod nog completer.

Voor een online overzicht van alle vragen uit dit Oefenboek scan je de QR-code hiernaast, of ga naar https://www.junioreinstein.nl/to_shop

Audio-ondersteuning

Bij dit Oefenboek krijg je ook audio-ondersteuning. Elke vraag uit dit boek wordt voorgelezen. Dit maakt het oefenen met dit boek ook zeer geschikt voor kinderen die hier behoefte aan hebben. Denk hierbij aan kinderen met dyslexie of een taalontwikkelingsstoornis.

Voor een online overzicht van audio-ondersteuning bij dit Oefenboek scan je de QR-code hiernaast, of ga naar https://www.junioreinstein.nl/to_shop

Didactische verantwoording

Door het scannen van de QR-code hiernaast kom je op een pagina met de didactische verantwoording van dit Oefenboek, of ga naar https://www.junioreinstein.nl/to_shop

Inhoudsopgave

Begrijpen 4

Teksten vergelijken 20

Studieteksten 24

Informatiebronnen 30

Voorspelopgaven 36

Antwoorden 40

1 Slangen in Nederland

2 Bijna overal ter wereld vind je slangen. In Nederland hebben we onze eigen
3 inheemse slangen. Het bekendst zijn de ringslang, de adder en de gladde
4 slang. Wat zijn de verschillen tussen deze slangen? Lees gauw verder!

5 De ringslang is dol op waterrijke gebieden. Daar geniet hij graag van de zon, maar
6 kan hij ook goed schuilen. Je herkent hem aan de gele en zwarte vlek achter op
7 zijn kop. De ringslang kan maar liefst 1,2 meter lang worden! Wanneer de slang
8 bedreigd wordt, kan hij doen alsof hij dood is. Soms scheidt hij een stinkende
9 vloeistof af als verdediging. Wie niet sterk is, moet slim zijn!

10 De adder herken je aan de zigzaglijn op de rug. Mannelijke adders hebben
11 doorgaans grijze of bruine kleuren, terwijl de vrouwtjes vaak lichtbruin zijn en
12 een minder duidelijke ruglijn hebben. Deze slangen hebben een driehoekige
13 kop en verticale pupillen. Het is de enige giftige slang in Nederland. Dat klinkt
14 gevaarlijk, maar hij bijt alleen als hij zich bedreigd voelt. Een adder wordt
15 ongeveer 60 centimeter lang en leeft vooral op hoge zandgronden.

16 De gladde slang, een zeldzame en schuwe soort, wordt soms met de adder
17 verward. Je herkent hem aan de donkere vlekken op de rug en zijn ronde pupillen.
18 Hij wordt ongeveer 65 centimeter lang en leeft vooral op droge heidegebieden en
19 hoge zandgronden.

1 Hoe leidt de schrijver deze tekst in?

- met een vergelijking om de lezer te informeren
- met een vraag om de lezer nieuwsgierig te maken
- met een waarschuwing over giftige slangen in Nederland

2 Lees: Wie niet ... zijn! (r. 9) Wat bedoelt de schrijver hiermee?

- Dat de slang een goede geur afscheidt die andere dieren aantrekt.
- Dat de slang goede tactieken gebruikt.
- Dat de slang zijn fysieke kracht toont.

3 Welke woorden passen het best bij deze tekst?

- giftige slangen Nederland
- inheemse slimme slangen
- kenmerken slangen Nederland

Tekst 1 en 2 horen bij elkaar.

Tekst 1

1 Bevers in haven Giesbeek

2 Onder de booteigenaren in de haven van Giesbeek is enige onrust ontstaan.
3 Bevers hebben afgelopen winter een hele rij bomen langs de waterkant geveld.
4 Die bomen liggen nu helemaal of gedeeltelijk in het water en lijken de doorgang
5 in en uit de haven te blokkeren.

6 ‘Je ziet niet hoe diep die takken in het water liggen’, zegt Joop Admiraal die een
7 motorjacht bezit. ‘Als je met je romp langs zo’n tak schampt, kun je flinke schade
8 krijgen. Ik heb net de hele boot aan de onderkant behandeld en zit niet op schade
9 te wachten. Het is leuk hoor, al die natuur, maar die beesten horen niet in een
10 haven.’

11 Volgens havenmeester Guido Bakker is het allemaal niet zo problematisch.
12 ‘We hebben de vaarweg gecontroleerd en die is vrij van takken. De bevers leggen
13 de takken namelijk dicht bij de oever. Daar kun je sowieso niet varen, omdat
14 het op sommige plekken erg ondiep is. Het is waar dat die bevers flink hebben
15 huisgehouden dit jaar, maar we moeten ook geen problemen verzinnen. Iedereen
16 kan gewoon de haven in en uit. Volgens mij zijn wij de enige jachthaven in
17 Nederland met een beverburcht. Dat is toch hartstikke mooi!’

18 De beverburcht in de haven van Giesbeek zit er al jaren. De berg met verzamelde
19 takken is goed zichtbaar vanaf de steiger van de haven. Dat is best bijzonder, want
20 de bever staat bekend als een schuw dier. Dan lijkt een drukbezochte jachthaven
21 niet de meest voor de hand liggende plek voor een burcht. Het lijkt er dan ook op
22 dat de bevers hier zo langzamerhand aan de aanwezigheid van mensen gewend
23 zijn.

24 Jelle Blauw: ‘Ik wandel elke dag meerdere keren met mijn twee honden langs de
25 haven en zie regelmatig bevers. Ja, met name in de schemer kun je ze vaak zien.
26 Het zijn prachtige beesten, heel groot ook. Meestal zie ik slechts één van hen
27 zwemmen. Dan steekt een deel van de kop boven het water uit. Je moet wel echt
28 weten waar je naar moet kijken om ze te ontdekken. Als je dat eenmaal weet, zijn
29 ze niet te missen. Ik heb ze ook regelmatig op de kant gezien. Dan knagen ze aan
30 een wilgentwijn of een andere tak, superleuk om te zien. Mijn buurman heeft er
31 laatst vier tegelijkertijd gezien, dus er zijn ook jongen. De bever voelt zich hier
32 duidelijk thuis.’

**Lees eerst tekst 1: Bevers in haven Giesbeek.
Maak daarna de vragen 1 tot en met 6.**

1 Wat kun je zeggen over Joop Admiraal?

- Joop is een liefhebber van de bever en het water.
- Joop kijkt graag naar de bevers in de haven.
- Joop is bang dat zijn boot kapotgaat door de bevers.

2 Volgens Guido Bakker is het allemaal niet zo problematisch.
In welk zin geeft hij daarvan een voorbeeld?

- 'Het is ... haven.' (r. 9 en 10)
- 'We hebben ... takken. (r. 12)
- Daar kun ... is. (r. 13 en 14)
- Volgens mij ... beverburcht. (r. 16 en 17)

3 Volgens Guido Bakker moeten we geen problemen verzinnen.
Op wie doelt hij?

- de havenmeester
- de bevers
- Jelle Blauw
- ongeruste booteigenaren

4 Lees: De beverburcht ... zijn. (r. 18-23)
Welke foto laat de beverburcht in Giesbeek zien?

A

B

C

5 Lees: 'Ik wandel ... ook. (r. 24-26)
Wat doet Jelle Blauw in dit stukje?

- Hij beschrijft eerst zijn persoonlijke observaties en geeft dan zijn mening.
- Hij geeft eerst zijn uitgesproken mening en beschrijft dan de feiten.
- Hij uit eerst zijn zorgen en biedt dan een oplossing.
- Hij vertelt eerst de problemen die hij heeft ondervonden en vraagt dan om hulp.

6 Wat voor soort tekst is dit?

- een advertentie
- een gebruiksaanwijzing
- een nieuwsbericht
- een recensie

De witte tijger

- 1 Veel mensen denken dat de witte tijger een aparte soort tijger is, maar dat is niet zo. Deze tijger is eigenlijk een Bengaalse tijger. De witte tijger is geen albino, want hij heeft zwarte strepen en blauwe ogen. Hoe komt het dan dat een Bengaalse tijger soms een witte vacht krijgt?
- 2 Een groep Chinese wetenschappers heeft deze vraag beantwoord. Deze groep heeft het DNA van de witte tijger vergeleken met zijn oranje soortgenoot. En wat bleek? Er is een gen gevonden met een kleine afwijking. Dit zorgt ervoor dat de tijger zijn witte vacht krijgt. Een welp krijgt zijn witte vacht alleen als hij dit gen van zijn beide ouders krijgt. Dit zou in de natuur bij een op de tienduizend tijgers voorkomen. De witte tijger is dus zeer zeldzaam.
- 3 Doordat de witte tijger een genetische afwijking heeft, is het dier vaak in slechte gezondheid. Daardoor kan hij niet in het wild overleven. Sinds de jaren zeventig is het aantal witte tijgers gegroeid van enkele tientallen naar zo'n tweehonderd. Toch staan dierenrechtenorganisaties hier niet om te juichen. Omdat de witte tijger is doorgefokt, heeft een groot deel van dit soort pijnlijke en soms dodelijke aandoeningen. Ongeveer tachtig procent van de welpen sterft kort na de geboorte door ernstige afwijkingen.
- 4 Op dit moment leven er wereldwijd circa tweehonderd witte tijgers in gevangenschap. Omdat de witte tijger zo'n slechte gezondheid heeft, zijn dierentuinen in Europa gestopt met het fokprogramma. Ze willen het dier nu langzaam laten uitsterven. In januari 2023 is Rama, een witte tijger, overleden in een dierentuin in Nederland. Hij is elf jaar oud geworden. Een vrouwelijke Siberische tijger (ook wel armoertijger) uit Zweden komt nu in zijn verblijf. De armoertijger is een zeer bedreigde diersoort en dus net als de witte tijger zeldzaam.

- 1 Lees alinea 1.
Wat doet de schrijver in deze alinea vooral?
 - Hij beschrijft het gedrag van de witte tijger.
 - Hij legt uit waarom de witte tijger beschermd moet worden.
 - Hij verduidelijkt een misvatting over de witte tijger.
 - Hij vergelijkt de witte tijger met andere soortgenoten.

Begrijpen

Slangen in Nederland

1. met een vraag om de lezer nieuwsgierig te maken
2. Dat de slang goede tactieken gebruikt.
3. kenmerken slangen Nederland

Worteltjestaart

1. een mop
2. Hij is geduldig en attent.
3. Een antwoord zou kunnen zijn: Het einde is grappig en verrassend, omdat het konijn, na zoveel keer te hebben gevraagd om een worteltjestaart, uiteindelijk zegt dat het vies is. Dit is een onverwachte wending, omdat je zou verwachten dat het konijn blij zou zijn met de taart.

La Tomatina

1. Het begin van La Tomatina
2. De jongeren kwamen elk jaar terug.
3. een gewoonte die regelmatig terugkomt
4. de straten
5. voordeel van het tomatengevecht.
6. met een grappige waarschuwing

Druivensap

1. De schrijver noemt een eigen ervaring.
2. voorbeeld bij de eerste zin.
3. Dat een grote hoeveelheid druiven geplukt kon worden.
4. het overgieten van de inhoud
5. langer houdbaar is.

6. Misschien, ligt eraan wat je zelf lekker vindt.
7. instructie te geven

Poortje

1. Hij beschrijft het uiterlijk van het poortje.
2. Het is erg oud en in een staat van verval.
3. droomt weg.
4. aan sprookjeswezens
5. strofe 6
6. vermaken
7. een gedicht

Films die nergens draaien

1. Ik heb ... vind. (r. 8 en 9)
2. Hij is zeer benieuwd en vol verwachting.
3. uitleg over zin 1.
4. Hij vertelt waar het boek over gaat.
5. Hij is enthousiast en nieuwsgierig.
6. introductie – samenvatting – recensie – afsluiting
7. beoordeeld.

Woordjes leren

1. waarom hij tips nodig had voor het leren van woordjes.
2. inbeelden
3. toelichting op de informatie van stukje 1.
4. Je wordt lid van een website.
5. Hij probeert de lezer te overtuigen om zelf de tips te gebruiken.
6. Hoe wordt het leren van veel woordjes makkelijker?

Junior verhalenschrijver

1. schrijven over magie
2. de schrijver van het winnende verhaal
3. een oproep